

Şapur Qasimi

(əvvəli ötən sayımızda)

Türk Milli Birliyi və bu Milli Birlik əsasında Türk Dövlətləri Birliyi, vahid və monolit Turan dövləti qurulması isə «müvəqqəti, zəif yapışqan» olan dini əsasla deyil ÜMUM-TÜRK ƏDƏBİ DİLİ kimi, bütün türkləri bir-biri ilə ƏBƏDİ, MONOLİT, ÜZVÜ surətdə birləşdirən təbii əsas üzərində reallaşdırıla bilər. Bu baş verib türk milləti və dövləti dünya gücləri ilə baş-başa dura biləcək bir güclü varlığa çevrildikdən sonra, islamlı, xristianlı çox dinlərin daşıyıcıları olan millətlər və dövlətlər, öz maraqlarına görə Turan dövlətinin ətrafında birləşəcəklər. İngilis Nyutonun «Yerin cazibə qanunu» bu ictimai prosesdə də özünün ümumi fəlsəfi mənasında təsdiqini tapır. Yəni, kütlə (güc) nə qədər çox böyük olursa, özünə himayədar axtaran kiçik millət və dövlətlər üçün səfəli olduğundan, daha cazibəli olur. Ermənilər yeddinci əsrdən bəri saxtakar erməni tarixçisi Movses Xorenasinin uydurduğu «Böyük Ermənistan» nağılına uyaraq, sonda daima fəlakətli duruma düşdükləri kimi, türklər də Məhəmmədin islam nağılının əsasında türk-islam xilafəti qurmaq xəyalı ilə sərxoş olaraq sonda ermənilərin durumuna düşməyə yox, ümum-türk ədəbi dili əsasında Türk Milli Birliyinə nail olub vahid, monolit, həm də, mütarəqqi, sivil, anayasaya, qanunvericiliyə malik bir dünyəvi Turan dövləti quraraq, türk milləti və cəmiyyətinin durmadan, davamlı inkişafına nail olmalıdır.

O ki, qaldı yüz il bundan qabaq Azərbaycan Demokratik Respublikası quran öndərlərimizin islamlaşma şüarına, min illər boyu əcdadlarımız türk varlığını ox, nize, qılınc vasitəsilə, ADR qurucuları naqan, qoşalüle, dayandoldurumla türk varlığını qoruya bildiyinə görə, biz də bu gün erməniyə bu silahlar vasitəsilə qalib gəlməyimizin mümkün olmadığı kimi bu günün və sabahın tələblərinə cavab verən türk milli dövləti qurmaq üçün

Qarabağda rus-erməni-fars üçlüyünün Azərbaycan üçün yeni faciələr törətmələrinə hazırlaşması artıq göz qabağındadır.

Ermənistan parlamentində bu günlərdə deputat Arman Abovyanın çıxışındakı bir məqama nəzər salaq. O deyir ki, – «Sadəcə xatırlatmaq istəyirəm ki, türklərin əsas vəzifələrindən biri quru yolu ilə Azərbaycanla birləşməkdir. İndi gəlin xəritəni açıb görək kimin hesabına birləşmək istəyirlər? (Əlbəttə Ermənistanın hesabına, Zəngəzur). Ancaq nə qardaş Rusiyamız, nə də dost İrənamız, Türkiyənin

Turan hansı əsaslar üzərində qurulmalıdır?

Cənubi Qafqazın əsas hərbi-siyasi moderatoru olmağa çalışdığını seyr edərək boş durmayacaqlar». Erməni deputatı 1930-cu ilə qədər olan dünya xəritəsini, qardaşı Rusiyasının hakimiyyət elitasında oturan ermənilərin əli ilə Zəngəzurun ermənilərə qanunsuz verilməsini sübut edən sənədlərə, habelə bu

verdiyi müsahibəsini məhz yazının əvvəlki hissələrində fars şovinist dövlətinin türklərə münasibəti barədə təqdim etdiyim faktlar və erməni deputatın dediyi fikir kontekstində adam dilinə tərcümə etmək zəruridir. Yeni Cavad Zərif Qarabağın yenidən qurulması prosesində İranın iştirakına nail olmaq

rin bu bölgədə daimi mövcudluğunu təmin etməklə, türklərə qarşı düşmənçilik əməllərinin dairə və dərinliyini əhəmiyyətli dərəcədə genişləndirmək üçün əlverişli zəmin yarandığını elan edir. Bu günlərdə Dağlıq Qarabağda rus əsgərləri üçün pravoslav kilsəsi tikilməsi anonsuna da Azərbaycan dövləti

baycanın dövlət qurumları həyata keçirməlidir. Dördüncüsü Laçın dəhlizi daxilində

Azərbaycan dövləti ilk növbədə Azərbaycana qarşı bu gün və gələcəkdə istifadə edilə biləcək hər hansı bir strateji, taktiki məsələlərə aid razılaşmaya imza atmamalıdır. İkincisi Qarabağın yenidən qurulmasında İran tərəfinin iştirakına heç bir halda və formada imkan verməməlidir. İrana ancaq nəqliyyat dəhlizlərindən yükdaşıma və sərnəşin daşıma üçün imkan verilməlidir. Bu yollardan İranda və İrana hərbi yük daşınmasına müqavilə üzrə qadağa qoyulmalıdır

Qarabağın yenidən qurulması prosesində İranın iştirakına nail olmaqla bilavasitə Azərbaycanın ən həssas nöqtəsi olan Qarabağda məscidləri digər arxitektura abidələrini fars üslubunda bərpa etməklə bu ərazidə türk izlərini itirməklə yanaşı istehsal, ticarət obyektləri ələ keçirməklə Qarabağda erməni-rus-fars üçlüyünün möhkəm anti-türk mərkəzinin yaradılması ilə ermənilərin və rus hərbiçilərin bu bölgədə daimi mövcudluğunu təmin etməklə, türklərə qarşı düşmənçilik əməllərinin dairə və dərinliyini əhəmiyyətli dərəcədə genişləndirmək üçün əlverişli zəmin yarandığını elan edir. Bu günlərdə Dağlıq Qarabağda rus əsgərləri üçün pravoslav kilsəsi tikilməsi anonsuna da Azərbaycan dövləti qəti rzi olmamalıdır. Bunun qarşısının alınması vəzifəsi isə ilk növbədə Azərbaycan dövlətinin və öz milli varlığını türk dünyasının bir hissəsi hesab edən hər bir Azərbaycan vətəndaşının üzərinə düşür.

islama deyil, dünyanın bütün türklərini vahid, monolit millətə çevirəcək ümumtürk ədəbi dilinə əsaslanaraq, dünyəvi, mütarəqqi hüquq sistemine əsaslanan böyük Türk dövləti qurulmalıdır.

Əks halda biz yaxın gələcəkdə daha böyük faciə ilə üzleşə bilərik, belə ki, artıq Azərbaycanın öz ərazisi olan dağlı, düzənli azad edilmiş

günə qədər otuz il işğal etdikləri ərazilərin kimə məxsus olmasını bilmək üçün xəritələrə "baxmadığından" Zəngəzurun hansı millətin ərazisi olduğunu "bilmədiyini" nəzərə almasaq, Rusiyanın və İranın Qarabağda dinc oturmayacaqları barədə dediyi sözlər müqəddəs həqiqətdir.

Məhəmməd Cavad Zərifin Moskva səfərindən sonra

la bilavasitə Azərbaycanın ən həssas nöqtəsi olan Qarabağda məscidləri digər arxitektura abidələrini fars üslubunda bərpa etməklə bu ərazidə türk izlərini itirməklə yanaşı istehsal, ticarət obyektləri ələ keçirməklə Qarabağda erməni-rus-fars üçlüyünün möhkəm anti-türk mərkəzinin yaradılması ilə ermənilərin və rus hərbiçilə-

qəti rzi olmamalıdır. Bunun qarşısının alınması vəzifəsi isə ilk növbədə Azərbaycan dövlətinin və öz milli varlığını türk dünyasının bir hissəsi hesab edən hər bir Azərbaycan vətəndaşının üzərinə düşür.

Azərbaycan dövləti ilk növbədə Azərbaycana qarşı bu gün və gələcəkdə istifadə edilə biləcək hər hansı bir strateji, taktiki məsələlərə aid razılaşmaya imza atmamalıdır. İkincisi Qarabağın yenidən qurulmasında İran tərəfinin iştirakına heç bir halda və formada imkan verməməlidir. İrana ancaq nəqliyyat dəhlizlərindən yükdaşıma və sərnəşin daşıma üçün imkan verilməlidir. Bu yollardan İranda və İrana hərbi yük daşınmasına müqavilə üzrə qadağa qoyulmalıdır. Üçüncüsü, Laçın və Mehri dəhlizindən Azərbaycan ərazisinə giriş və çıxışa icazə və nəzarəti bilavasitə Azər-

olan yola, Dağlıq Qarabağın Rusiya «sülhməramlılarının» nəzarət etməsi üçün nəzərdə olan hissəsində isə rus qoşunları ancaq toqquşma hallarının qarşısını almaq funksiyasını icra etməli, Laçın və Mehri dəhlizinə giriş çıxış prosesinə nəzarəti və Ermənistan ərazisindən, yaxud bizim ərazidə ancaq Azərbaycan dövlət orqanları ilə birlikdə həyata keçirməlidir.

Beşincisi, Dağlıq Qarabağda daxil olmaqla, bütün azad edilən əraziləri Azərbaycan dövlət, mülki orqan və təşkilatları idarə etməli, idarəetmə, Azərbaycan Konstitusiyası və qanunları əsasında həyata keçirilməli və nəzarət edilməlidir. Altıncısı, 1988-ci ildə Ermənistan ərazisindən terror edilərək qovulan azərbaycanlı əhali Mehri rayonu da daxil olmaqla Zəngəzurun Azərbaycanla bilavasitə sərhəd hissəsində yerləşdirilməlidir. Yeddincisi, Dağlıq Qarabağ ərazisində yerləşdirilən Ermənistan, Rusiya və digər xarici ölkə vətəndaşlarının Azərbaycan ərazisində müvəqqəti qalması Azərbaycan qanunvericiliyi əsasında tənzimlənməlidir.